

دار زايد للثقافة الإسلامية
Zayed House For Islamic Culture

ንጽህና በእስልምና

zhic.uae @zhic_uae zhic_uae zhic

800 555

اتصل على
JUST CALL

P.O Box: 16090, Al Ain, U.A.E
www.zhic.ae contact@abudhabi.ae

ንጽህና ከስልጣኔና ከስነ ምግባር ትሩፋቶች አንዱ ነው። የሰው ልጅ ህይወትና በዙሪያው ያሉ አስደናቂ ፍጥረት ዓለም ያለ ንጽህና በጽናት ሊቆዩ አይችሉም። ይህ ብቻ አይደለም የተሟላ ተክለ ሰውነትና ቁመና በመገንባትም ተሳትፎ ይኖረዋል። የእስልምና ሐይማኖት መሠረታዊ ዓላማዎችን ሊያሟላ ውስጣዊና ውጭዊ ሰብአዊ ማንነቱን በንጽህናው እንዲጠብቅ፣ እንዲሁም በራሱ ላይ ጉዳትን እንዳያደርስና ራሱን እንዲጠብቅ በጥንቃቄ ያዛል። ይህ የሆነበት ምክንያት ለራሱና በዙሪያውም ላለው አካባቢ ጭምር የተሻለና ጤናማ ህይወት እንዲኖረው ዋስትና እንዲኖረው በማሰብ ነው።

የሰው ነፍስ የንጽህናን ገጸ ባህሪ እንዲለበስ ተነሳሽነት እንዲኖረው ሆኗል። ይህ የሆነበት ምክንያት ንጽህና የተወደደና የተመሰገነ ባህሪ እንዲሁም ፍንትው ያሉ የጸዱና ልዩ ግርማ ሞገስን የተለበሱ ትርጓሜዎችን የሚያመለክት ስለሆነ ነው። የእስልምና ሐይማኖት የግል ንጽህናን፣ እንዲሁም ውስጣዊና ውጭዊ የሆኑ የጠቅላላ አካባቢውንም ጭምር በመጠበቅ ዙሪያ ለየት ያለ ቦታ ሰጥቶታል። የውጭዊ ገጽታ ንጽህናንና በውስጥ የያዘውን ስብእናም አጣምሯል። ይህንንም ከእምነት ምሉእነት አድርጎ ወስኗል። መልእክተኛው (ሰ.ዐ.ወ) ይህን አስመልክተው እንዲህ ብለዋል፡- [ንጽህና የእምነት ግማሽ ክፍል ነው።] (ሙስሊም 223) ይህን መሠረት በማድረግም የእስልምና ሐይማኖት የተለያዩ ጸሎቶች ሲፈጸሙ ንጽህና ማሟላትን እንደ አንድ ደንብ ወሰኗል። ከነዚህ ጸሎቶች ዋናውና የመጀመሪያው ሰላት ነው። አሏህ በቅዱስ ቁርአን ውስጥ እርሱን በማላቅና በማወደስ ከዘዘ በኋላ ሙስሊም አማኝ ንጽህናውን እንዲጠብቅ የሚያዝ መልእክት በማስከተል ጠቅሷል። እንዲሁም ብሏል፡- (ጌታህን አልቅ። ልብስህንም አጽዳ።) [ቁርአን ምዕ:- 74 ቁ. 3-4] በተጨማሪም የተቀደሰውን ስፍራ (ካዕባን) በጸሎት በሚዘፋበት ጊዜና ቁርአንን በሚያነቢበት ሰዓትም እንዲሁ ንጽህናቸውን እንዲጠብቁ ወሰነ።

የእስልምና ሐይማኖት ሁለገብና ሁሉን አቀፍ እንዲሁም መልእክቱ የተሟላ ለመሆኑ፣ በቁሳዊም ሆነ በውስጣዊ ትርጉሞቹ ለንጽህና ያለው ሰፊ ስብእና፣ በሰው ልጅ የእያንዳንዱ የህይወት ትንታኔዎች ውስጥ ደረጃውንና አስፈላጊነቱን ማወጃ በግልጽ ከሚስተዋሉ ምልክቶች ናቸው። ይህ የሆነበት ምክንያት ህያዎም ሚና ስለሚጫወት፣ ታሞ ከመማቀቅም አስቀድሞ ስለሚያስጠነቅቅ፣ በተጨማሪም ከመቆሻሻና ከመመንቸንክ ነጻ ለመውጣትም መለኮታዊ ትእዛዝ በመሆኑ ምክንያት ነው። የንጽህና አጠባበቅ ስርአት የሰውነት ንጽህና፣ የልብስ፣ የመኖሪያ ቦታና መስጂድም ጭምር ተያያዥነት ያለው ስለሆነና፣ ወደነዚህ ስፍራዎች በሚጓዙ ጊዜም ንጽህናን አሟልቶ መሄዱ ተፈላጊነት ስላለው ነው። ይህን አስመልክቶም አሏህ እንዲህ ብሏል፡- (የአዳም ልጆች ሆይ! (ነውራችሁን የሚሸፍኑ) ጌጦቻችሁን በየትኛውም የጸሎት ቦታና ጊዜ ልበሱ።) [ቁርአን ምዕ:- 7 ቁ. 31] የውሃ ምንጮችን፣ የመንገዶችን ንጽህናዎች፣ ጠቅላላ የህዝብ መገልገያዎችን መንገዶችን ሊተናኮሉ የሚችሉ ቆሻሻዎችንና እንቅፋቶችን ከመንገድ ላይ ማስወገድም መሠረታቸው በእምነት ላይ የተገነቡ ሰናይ ስነ ምግባሮች ናቸው። ነቢዩ (ሰ.ዐ.ወ) እንዲህ ብለዋል፡- [መንገዶችን ሊተናኮሉ የሚችሉ ቆሻሻዎችንና እንቅፋቶችን ከመንገድ ላይ ማስወገድም ምጽዋት ነው።] (ቡካሪይ 2989)

በበጎ አድራጎትና በመልካም ሥራ የሚያነሳሱና የሚያመለክቱ የሆኑ ግልጽ የቅዱስ ቁርአን አንቀጾችና የመልእክተኛው ትምህርቶች በሰፊው ተገልጸዋል። ይህ የቁርአን አንቀጽም ይህንኑ ያመለክታል፡- (በጽድቅና አሏህን በመፍራት ተግባር ተባበሩ። ግና ለኃጢአትና ወሰኖችን ለመጣስ አትተባበሩ።) [ቁርአን ምዕ:- 5 ቁ. 2] በዐውደ መልእክቱም የንጽህና ደረጃና አስፈላጊነት ይካተታል። ይህም የግለሰብ ኃላፊነት እንደሆነ ብቻ በማሰብ አይደለም። እንዲያውም የማህበረሰቡ አደራ እንደሆነ ግምት ውስጥ በማስገባት ነው። የሰውን ልጅ፣ እጽዋቶችን፣ የውሃ ሃብትን፣ አየርንና ግድዝን ፍጥረታቸውንም ጭምር በውስጡ አቅፎ በየያዘው ቦታ ውስጥ ከሚከናወኑ ተጽእኖ አሳዳሪ ጠቃሚ ጎኖች ውስጥ ንጽህና አንዱ ነው። እስልምና በላቀ ዓላማውና ግቡ ንጽህናን እንደ ሰብአዊ ግብረ-ገብ በመመልከት ውክልናንና ሃላፊነትን የመረከብ ጽንሰ ሃሳብን በውስጡ ይዟል። አሏህ እንዲህ ብሏል፡- ([ሙሐመድ ሆይ]ጌታህ ለመላእክት"እኔ በምድር ላይ ወኪል[ኸሊይፋህ]ለመፍጠር አቅጃለሁ"ባላቸው ጊዜ የሆነውን ለህዝቦችህ ተርክላቸው።) [ቁርአን ምዕ:- 2 ቁ. 30] ይህ ሃላፊነትን የመረከብ ጉዳይ የሰው ልጅ ከራሱ፣ ከአካባቢውና፣ ከፍጥረት ዓለሙ ጋር ያለውን ትስስር ስርአት እንዲያስይዝ የተጣለበት ሃላፊነት ነው። ንጽህናው የተጠበቀ፣ ውብና ማራኪ፣

ከማንኛውም ጉዳትና ብክለት የጸዳ አካባቢን ለመፍጠር ሁሉም በመረባረብ ሊሠራው የሚገባ እንጂ ለብቻ ተነጥለው በመስራት ውጤቱ አመርቂ ሊሆን አይችልም። ይህ ሁኔታም የተሟላ ጤና ያለውን ህይወት እንዲኖሩ ያግዛል።

በማንኛውም የህይወት ዘርፍ የንጹህናን ባህል ማዳበር ትውልድ ለትውልድ የሚያስተላልፈው የእስልምና አስተምህሮት ነው። የነቢያቶቹ መለኮታዊ መልእክትም ነው። የሰው ልጅ ነፍስ ልቅና መሟላትም በውጫዊ ገጽታ የማንነት መገለጫው፣ በዙሪያው ያሉ አካባቢውን፣ የውበት መጋጠሚያውንና ማእድኑን፣ ስነምግባሩንም ጭምር በግለሰብና በማህበረሰብ ውስጥ ደስታ ዝንተዓላም እንዲኖር ያረጋግጣል።